

GARANCIA

AZ AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY KKV FEJLESZTÉSI MELLÉKLETE A KISTERMELŐK LAPJÁHOZ

STABIL MŰKÖDÉSI KERETEK

A mezőgazdaság 2012-ben nehéz évet zárt, viszont tavaly és idén is jelentős uniós és hazai támogatási forrás állt, illetve áll az agrárágazat rendelkezésére. Akormány a szabályozórendszer, a gazdasági környezet alakításán túl kedvezményes hitelkonstrukciókkal segíti a szektor kiegyensúlyozott működését és finanszírozhatóságát. Komoly erőfeszítéseket tesz, hogy 2014 után is minél több uniós forráshoz jussanak hozzá a hazai gazdálkodók. Erről beszélgettünk Szentirmai Zoltánnal, a Vidékfejlesztési Minisztérium Agrárközgazdasági Főosztályának vezetőjével.

Mi jellemezte a mezőgazdaság 2012. évi helyzetét?

A vállalkozások pénzügyi eredménye tekintetében egyelőre még nem állnak rendelkezésre a Tesztüzemi Rendszer 2012. évi adatai, de már tudunk értékelni. A tavalyi év összképét - a termelési eredmények vonatkozásában - egyik legfontosabb növényünk, a kukorica vetésterületét érintő és a megtermékenyülés szempontjából a legrosszabbkor bekövetkezett súlyos légköri aszály befolyásolta. A rekordmagasságba szökő takarmányárak az abrakfogyasztó ágazatok, különösen a sertésartás költségeit emelték drasztikusan. Ez negatív hatással volt a megnövekedett termelési költségeket csak részben továbbhárítani képes feldolgozóipar teljesítményére is. Így az ágazat - a bruttó hozzáadott érték csökkenése

okán - nem tudott a 2011-es mértékben hozzájárulni az ország GDP-jéhez.

Azt is látni kell ugyanakkor, hogy a mezőgazdaság összkibocsátása 2012-ben - az előzetes adatok alapján - 2 183 milliárd Ft-ra növekedett az előző évi 2 168 milliárd Ft-hoz képest. Az EUROSTAT által rendszeresített mezőgazdasági számlarendszer adatai alapján a mintegy 0,7 százalékos mezőgazdasági kibocsátás-növekedés mögött a termelési volumen 11 százalékos csökkenése és a termelői árszínvonal 13,2 százalékos növekedése állt. A sertéságazatban jelzett problémák ellenére az állattenyésztés kibocsátásának értéke 10,3 százalékkal nőtt, a termelői árszínvonal 9,5 százalékkal, a volumen pedig mintegy 0,7 százalékkal nőtt. A növénytermesztés kibocsátásának értéke 4,5 százalékkal

„A kormányzat számos eszközzel segít az ágazat jobb finanszírozhatósága érdekében.”

Szentirmai Zoltán

csökkent, mivel a termelői árszínvonal 17,2 százalékos növekedése mellett a volumen - az említett vis maior események következtében - 18,5 százalékkal csökkent.

Az export-import adatok egészen más képet mutatnak. A kivitel a rekordnak számító 2011-hez képest tavaly forintban közel 20 százalékkal, euróban pedig mintegy 13 százalékkal 6,7 milliárd euróra emelkedett. Az import közel változatlan-sága mellett a külkereskedelmi többlet 810 millió euróval nőtt. Az is pozitív fejlemény, hogy az ágazatban a fizetett és nem fizetett munkaerő felhasználása az EU-n belül a legmagasabb mértékben, 3 százalékkal javult, míg az uniós foglalkoztatási átlag 0,5 százalékot esett vissza.

Mennyi és milyen szerkezetű támogatáshoz jutott hozzá a mezőgazdaság 2012-ben?

A támogatások szempontjából a 2012-es év figyelemre méltó eredményeket tud felmutatni, ami nagyban hozzájárult a kedvezőtlen időjárás és az elhúzódó európai pénzügyi-gazdasági válság hatásainak enyhítéséhez, és az ágazat külső körülményekhez képest jó teljesítményéhez. Az éves támogatásokat érdemes a zárszámadás január 1. és december 31. közötti pénzforgalmi megközelítéséhez képest eredmény szemléletben vizsgálni. Ez azt jelenti, hogy például a közvetlen támogatások esetében az egy gazdasági évhez tartozó kifizetéseket akkor is a tárgyévhez célszerű elszámolni, ha a kifizetés esetleg áthúzódik a következő év elejére. Eképp 2012-ben mintegy 630 milliárd Ft agrártámogatás került kifizetésre, melyből 500 milliárd uniós, és mintegy 130 milliárd nemzeti forrásból származik. A legnagyobb tétel, 306 milliárd Ft a közvetlen kifizetéseké, mely tartalmazza a SAPS-ot és az egyéb kiegészítő támogatásokat. Az EU által társfinanszírozott támogatások 240 milliárd Ft-ot, a nemzeti támogatások 61 milliárd Ft-ot, az EU által fizetett piaci támogatások pedig 20 milliárd Ft-ot tesznek ki.

Mi várható a 2013. évi mezőgazdasági támogatások esetében?

Terveink szerint a 2013-as évi támogatás a tavalyi rekord kifizetést is nagyjából 60 milliárd Ft-tal túl fogja szárnyalni, és meghaladhatja a 690 milliárd Ft-ot. A növekmény elsősorban a SAPS támogatás további emelkedésének lesz köszönhető, hiszen 2013-ban még nő a kifizethető közvetlen támogatás. A tervezett kifizetés meghaladhatja a 380 milliárd Ft-ot. A nemzeti támogatások tekintetében a tavalyi 61 milliárd Ft-tal számolunk. A top up lehetőségeink 2013-ban is megmaradnak, de csökkenő összeggel kell számolnunk az emelkedő SAPS és a kötelező moduláció okán. Az agrár-kár-enyhítési kassza a duplájára, 8,3 milliárd Ft-ra nő. A vidékfejlesztés tekintetében, mivel közelítünk a ciklus végéhez, értelemszerűen csökkenő, 2013-ban mintegy 218 milliárd Ft kifizetésével terveztünk. Az agrártámogatásoknak a minisz-

térium fejezetében meg nem jelenő elemei is vannak, melyeket akár hozzá is adhatunk a fenti számokhoz. Ilyen az idén jelentősen leegyszerűsített gázolaj jövedéki adó visszatérítési rendszer - amely révén 20 milliárd Ft-ot meghaladó támogatás kerül a gazdákhöz, valamint az őstermelők adókedvezménye. Fontos megemlíteni a Magyar Fejlesztési Bank piacnál lényegesen alacsonyabb kamatozású hiteleit, és az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) támogatási elemet is tartalmazó kedvezményes kezességeit. Mindezt figyelembe véve az ágazat tágabb értelemben vett támogatása 700 milliárd Ft felett várható.

Milyennek látja az agrárágazat hitelezésének főbb jellemzőit és általános problémáit?

Az ágazat hitelezhetőségének, a hitelezési hajlandóságnak számos összetevője van. Remélhetőleg fokozatosan enyhül a pénzüzetek túlzott kockázatkerülő és a kihelyezéseket sok esetben a fedezeti követelmények oldaláról túlbiztosító magatartása. Az ágazat reálfolyamatainak stabilizálódása, a pénzügyi transzferek emelkedő színvonala, a termelésből fakadó kockázatok hatékonyabb kezelése, a feketegazdaság ellen tett hathatós intézkedések és a hosszabb távú tervezés perspektívája a közzgazdasági szabályzórendszeren keresztül a gazdálkodás jövedelmbiztonságát is erősíti. Mindez szükségszerűen a banki kockázatok mérséklésén keresztül a hitelezési hajlandóságban is meg fog jelenni. Ugyanakkor a következő tervezési ciklus vidékfejlesztési programjainak elindulásáig a támogatott agrárberuházások színvonala nagyságrenddel nem növelhető, így a fejlesztési típusú hitelekről mindinkább a forgóeszköz-finanszírozás, a folyószámlahitelezés és a támogatás előfinanszírozása irányába tevődik át a pénzüzeti hitelezés.

A kormányzat milyen eszközöket vet be a finanszírozási problémák megoldásában?

A kormányzat számos eszközzel segíti az ágazat jobb finanszírozhatóságát. A szabályozórendszer és a makrokörnyezet fent említett alakításán túl elsősorban a Magyar Fejlesztési Bankkal közösen kialakított kedvezményes, és a kereskedelmi bankok számára refinanszírozott konstrukciók formájában. Az AVHGA kezességvállalása mellett elérhető hiteltermékekre is szeretnénk felhívni a figyelmet. Szinte nincsen olyan támogatott agrárhitel, amit az elmúlt két évben ne alakítottunk volna át, ne tettünk volna még kedvezőbbé. Ilyen az MFB - minisztérium által kamattámogatott - agrár-forgóeszköz hitelprogramja. A közeljövőben hasonló forgóeszköz-hitelprogramot szándékozunk indítani az élelmiszer-feldolgozók részére is. Az MFB agrárfejlesztési hitelprogramja most egészül ki egy kedvezményes termőföld vásárlási elemmel. A TÉSZ forgóeszköz hitelprogramot az egyéb ágazatokban tevékenykedő termelői cso-

portokra is ki szeretnénk terjeszteni. A kedvezményes élelmiszeripari bankgarancia program az élelmiszer-feldolgozók számára áll nyitva. A családi gazdaságok és az őstermelők könnyített fedezet és kamattámogatás mellett igényelhetik az Agrár Széchenyi Kártya szabad felhasználású folyószámlahitelt. Az elemi kárt szenvedett termelőknek az MFB Agrár Forgóeszköz Vis Maior Hitelprogram és a kamatmentes Fagykár Forgóeszköz Hitelprogram segít. Nyújtunk támogatást a mezőgazdasági gépek lízingeléséhez. A közraktári törvény várható módosításán keresztül a javuló vagyonsbiztonság a közraktári hitelek felfutását eredményezheti. Dolgozunk a termőföld fedezeti értékét meghatározó szabályok felülvizsgálatán, ami a jelzáloghitelvést fogja segíteni. Az állami tulajdon növelése a bankrendszerben különösen a takarékszövetkezeti szektor hitelezésének erősítéséhez járulhat hozzá.

Mi rajzolódik ki az EU Közös Agrárpolitikájának 2014 utáni reformjával összefüggésben?

A 2014 utáni KAP-ot érintő legfontosabb, és az agrártámogatásokról szóló jogszabályok sikeres lezárásához nélkülözhetetlen döntés az unió 2014-2020-as költségvetési kereteit meghatározó megállapodás, mely legkorábban a 2013. februári kormányfői csúcson várható. Ezt követően a KAP reform nagyajánlatokról szóló tárgyalások is felgyorsulhatnak, az ír uniós elnökség június végére már megállapodással számol. Az összetett tárgyalási folyamat sikeréhez a Bizottság, a Tanács és az Európai Parlament egyetértése egyaránt szükséges. A Bizottság költségvetési javaslata a közvetlen támogatások esetében Magyarországnak a 2013-as támogatási keretünkhöz hasonló pozíciót biztosítana. A vidékfejlesztés tekintetében még homályosabb a kép, hiszen a források mértékéről csak a költségvetési alku végső szakaszában születhet döntés. Célnk, hogy pozícióink ezen a területen se romoljanak. A támogatási rendszer elemeiről szóló javaslat érdemi tárgyalása már javában zajlik. Ami már biztosnak látszik: 2014 átmeneti év lesz, ami a közvetlen támogatásoknál azt is jelenti, hogy az új, támogatási jogosultságokon alapuló és zöldítési kötelezettséget is magában foglaló támogatási rendszer csak 2015-ben indul. A részletekről még nincs megállapodás. A magyar érdekek érvényesítésére a legfontosabb területeken (például a támogatási jogosultságok értékének differenciálása, a termeléshez kötés legalább 10 százalékos szinten történő rögzítése, a fiatal gazdák kiemelt és a kis gazdaságok egyszerűsített támogatása, a zöldítés ésszerűsítése és a nemzeti tartalék felhasználása esetében) nincsenek rossz esélyeink. A vidékfejlesztési területen a tervezés gőzerővel folyik, a készülő program új elemei közül egy területet ezúton is szeretnénk kiemelni. A mezőgazdasági kockázatkezelés miután átkerül a II. pillérbe, a biztosítási díjtámogatások mellet egy új, nagyon várt jövedelemstabilizációs eszköz bevezetésére is lehetőség adódik.

A MEGFONTOLT STRATÉGIA EREDMÉNYEI

A szövetkezeti hitelintézetek kiemelkedő szerepet töltenek be a vidéki lakosság, a kis- és középvállalkozások, önkormányzatok, önkormányzati társulások, kistérségek pénzügyi szolgáltatással történő ellátásában, a vidékfejlesztésben. A szövetkezeti kirendeltségek száma az összes hitelintézeti fiók mintegy 40

százalékát teszi ki. A települések hozzávetőlegesen 1/3-án a szövetkezeti hitelintézetek a kizárólagos pénzügyi szolgáltatók.

Az Országos Takarékszövetkezeti Szövetséghez több mint száz takarékszövetkezet, azaz a takarékok kb. 80 százaléka csatlakozott

Az Országos Takarékszövetkezeti Szövetségbe tartozó takarékszövetkezetekre vonatkozó legfrissebb 2012. évi háromnegyedéves adatok szerint a takarékok a bankszektor nyereséges hitelintézeti csoportját alkotják. Tavaly szeptember végén 8,75 milliárd forintra rúgott az adózás előtti eredményük, amely ötödével több, mint egy évvel korábban.

A bruttó profit októberben is tovább nőtt 10,3 milliárd forintra, amely megfelelő alapot ad a tőkehelyzet stabilitásához szükséges tartalékok képzésére.

A takarékszövetkezeti integráció tagjainak összesített saját tőkéje 2012. szeptember végén 121 milliárd forint volt, azaz 7 százalékkal több, mint egy évvel korábban.

Az Országos Takarékszövetkezeti Szövetségbe tömörült hitelintézetek mérlegfőösszege 1420 milliárd forintot ért el 2012. szeptemberében. Hitelállományuk 684 milliárd forintot tett ki, amely 6 százalékkal haladja meg az egy évvel korábbit.

A betétek szeptember végi 1188 milliárd forintos összege 16 milliárddal múlja felül az egy évvel korábbi 1172 milliárdot, ebből a lakossági rész félmilliárd forint híján 1000 milliárdot tett ki.

Az 1600 fiókkal rendelkező integrált takarékok 500-600 milliárd forintos szabad forrással rendelkeznek.

A fenti eredmények azt bizonyítják, hogy bevált a takarékszövetkezetek megfontolt, lépésről-lépésre haladó, a nagy kilengéseket elkerülő stratégiája.

Ennek is köszönhető, hogy miközben a bankszektor nagyobb része jelenleg a korábbi devizahitelezési aktivitás negatív következményeit kénytelen elviselni, a devizahitel-kiváltó forinthitelek mintegy harmadát, több mint 70 milliárd forintot a szövetkezeti hitelintézetek nyújtották.

Az újonnan folyósított lakossági hitelek kedvező hatást gyakoroltak a takarékszövetkezeti integráció teljesítményére, bár a végtörlesztés az integráció egyes tagintézményeinek is okozott 1,5-2 milliárd forint közötti veszteséget.

The advertisement features a vibrant image of a brown horse running in a field. Overlaid on the image is the text 'Széchenyi Agrár kártya „Jövet-menet”'. Below the text is a graphic of a credit card with the 'Széchenyi Kártya' logo and the MasterCard logo. At the bottom of the advertisement is the logo for 'MAGYAR TAKARÉK A HAZAI BANK' and the slogan 'Egy mozgásban lévő bank, a mozgásban lévőknak'. A vertical URL 'www.magyar-takarerek.hu' is visible on the right side of the image.

FOLYAMATOS FEJLESZTÉSSEL VERSENYBEN MARADNI

A Paksi Állami Gazdaságból 1991-ben a privatizáció keretében többségi állami tulajdonnal, kisebbségi dolgozói tulajdonnal 15 kft. alakult. Általában a korábbi ágazatok, kerületek önállósodtak ilyen módon, s igyekeztek megmaradni, fejlődni az új, immár magánvállalkozói körülmények között. Volt, amelyeknek sikerült, s volt, amelyeknek nem. A sikeres vállalkozások közé tartozik a város melletti Gyapa község területén működő Gyafix Kft. és a Hardfarm Kft., amelyek ügyvezető igazgatóját, Ulbert Ferencet kérdeztük a vállalkozásokról, illetve a gazdálkodás jelenlegi helyzetéről, a fejlesztési lehetőségeikről.

Az indulás körülményeiről a következőket mondta az ügyvezető.

- E hirtelen önállóvá lett vállalkozások induló forrásait alapjaiban az állami gazdaság biztosította. Ez alatt elsősorban a készleteket, például az állatállományt, a takarmányt, vagy bizonyos fokig pénzt kell érteni, de 1992-ben, amikor megindult a gazdasági év, természetesen hitelekkel kellett felvenni ahhoz, hogy finanszírozni tudjuk a termelést, hiszen például az eszközeinket is vagy béreltük, vagy lízingeltük az állami gazdaságtól. Annak idején, az állami gazdaságban én a gyapai kerületnek voltam az igazgatója. Ebből a kerületből három kft. alakult az ágazatok szerint, egy növénytermesztő kft, aminek én lettem az ügyvezetője, egy szarvasmarhatartó kft, egy sertéstartó kft, ami praktikusán egy sertéstelepet jelentett. Időközben jött a kárpótlás, ami átrendezte a földviszonyokat, volt olyan cég, amelynek kevés föld jutott, volt, amelyiknek több, ami a lehetőséget tekintve differenciálta a vállalkozásokat. Mi kb. annyit bérelt területtel kerültünk ki a kárpótlásból,

mint amennyi korábban volt, csupán átrendeződtek a határok. A 90-es évek közepére tönkrement a sertéstenyésztő Hardfarm Kft, s akkor a mi vállalkozásunk a Gyafix Kft. megvásárolta a sertéstartó vállalkozás többségi üzletrészét.

Miért döntöttek egy veszteséges ágazat mellett, amikor a növénytermesztés önmagában köztudottan jövedelmezőbb?

- Kétségtelen, hogy sok nehézséget okozott a gazdálkodásunkban a sertéstelepek vásárlása, de mivel jelentős földterület is tartozott hozzá, úgy ítéltük meg, hogy érdemes megvenni. Az is motivált bennünket, hogy ekkor indultak az állattenyésztési beruházásokat ösztönző pályázatok. A beruházásokat pályázatok segítségével hajtottuk végre. A legtöbb támogatást az állattartás területén vettük igénybe. Kezdődött a hagyományos 35%-os nemzeti támogatással, majd igénybe vettük az agrárhitel konstrukciót, amelyben nagyon kedvező kamatozású hitelt tudtunk felvenni a beruházásokhoz. Az uniós belépést követően jöttek a SAPARD, az AVOP és az ÚMVP támogatások.

A támogatásoknak köszönhetően a sertéstartásunk megerősödött, versenyképessé vált, a növénytermesztés fejlesztése kissé háttérbe szorult, de a leglényegesebb fejlesztéseket még időben megvalósítottuk, ami elsősorban a szántóföldi gépesítést, gabonatarló építését és a szárító üzem korszerűsítését jelentette. Kétségtelen, hogy a növénytermesztés beruházásai hamarabb megtérülnek, de mi az állattartásnak adtunk prioritást.

Mindezt komoly banki háttér nélkül elképzelhetetlen megvalósítani. A pénzügyi oldalról a következőket mondta az ügyvezető.

- Természetes, hogy jelentős hitelekkel kellett felvennünk, ami egyrészt a pályázati önrész, másrészt a termelés finanszírozását jelentette és jelenti ma is. Az első pénzügyi támogatást a Takarékbank volt, amely mellénk állt, illetve vezette a számláinkat, a későbbiek folyamán a Dunaföldvár és Vidéke Takarékszövetkezet lett a fő számlavezető bankunk. Az évek folyamán több más bankkal is kapcsolatban álltunk. Összességében azt mondhatom, hogy a pénzügyi intézetekkel jó kapcsolatot sikerült kialakítani, nélkülük, s az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezessége nélkül nem tudtuk volna ezt a nagyarányú fejlesztést megvalósítani. Külön értékelendő, hogy a takarékszövetkezettel szoros személyi kapcsolatot alakítottunk ki, s pontosan ismerik a mezőgazdasági termelés sajátosságait, ezért a hitelezésben is nagy rugalmasságot tanúsítanak.

Nyilván ehhez az is hozzátartozik, hogy a két vállalkozás egy világos jövőképet tud bemutatni a pénzügyi intézeteknek.

- Időközben a három fiam felnőtt, egyetemet végeztek, az egyik növényorvos, a másik állatorvos, a harmadik közgazdász. Mindhárom a munkatársaink, együtt dolgozunk. Ez a felállás meghatározza a jövőképet is, ami nem más, mint a folyamatos fejlesztés min-

„a pénzügyi intézetekkel jó kapcsolatot sikerült kialakítani, nélkülük, s az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezessége nélkül nem tudtuk volna ezt a nagyarányú fejlesztést megvalósítani.”

Ulbert Ferenc

den területen. A legnagyobb feladat az öntözéses gazdálkodásra való áttérés. Próbáljuk tűzön-vízen át megvalósítani. Nagy segítség lenne, ha újra megnyitnák az öntözésfejlesztési pályázatot, nem a korábbi igen csekély támogatással, hanem nagyobb forrást biztosítanának, mert hatalmas igény van rá az országban.

- Összesen 1700 hektáron gazdálkodunk, ebből 1200 a bérelt terület, a többi a kft-tulajdonosainak birtokában van. A termőföld öntözhetővé tétele sokba kerül, jelentős beruházás, ezért arra törekszünk, hogy zömében a saját területet tegyük öntözhetővé. A földtulajdonosokkal hosszú távú, minimum 10-15 évre szóló szerződéseket kötünk. A tulajdonosnak hozzájáruló nyilatkozatot kell adni. Azért is fontos a termés biztonsága, mert az állatállomány részére magunk termeljük meg az abraktakarmányt, csak a fehérjehordozókat és az ásványi premixeket vásároljuk. Körülbelül a terület 40 százaléka a takarmány előállítását szolgálja. Hozzáteszem, hogy normál évben. Mert például tavaly az aszály miatt annyira rossz volt a termés, hogy a terület csaknem 70 százaléka tudtuk a saját takarmány szükségletet megtermelni. Sok hitelt kellett felvennünk, mert a múlt évünk - ami nem volt jellemző korábban - veszteséges volt. Ahhoz, hogy az ember a beruházások visszatérülésének a biztonságát megalapozza öntözni kell. Különbösen hiába teljesítjük kiválóan a termelés összes feltételét, ha a víz hiányzik, akkor főlegesen fordítottuk rá a költségeket. A másik nagy kockázati tényező az állami földek helyzete. 2014-ben lejár az állami földbérleti szerződés, ez a mi területünket 400 hektáron érinti, ami jelentősen meghatározza a cég jövedelmezőségét, hiszen amint említettem sok hitelt, meg állami támogatást vettünk fel a pályázatokon, ezeknek a kitermeléséhez nyereségesen kell gazdálkodni.

A jelenlegi rendszerben a gazdasági társaságok az utolsó helyen vannak a bérleti jogosultságot illetően. Veszélybe kerülhet a hitelek visszafizetése, ha nem lesz elegendő föld, amiből ki tudnánk termelni a megfelelő jövedelmet.

Sokan panaszkodnak a sertéstartás jövedelmezőségére. Önök hogyan tudnak kijönni a jelenlegi árakon?

- Összesen 800 koca és annak a szaporult alkotja az állományt, ami éves szinten 20-22 ezer hízó értékesítését jelenti. Sajnos nagy gond az értékesítés. Nem azért, mert nem viszik el a sertést, hanem azért, mert monopóliumhelyzetben lévő cégekkel kell tárgyalni. Az ártárgyaláson minimális mozgástere van a termelőnek. Ezért amennyire tudtunk, összefogtunk, s termelői csoporton keresztül

értékesítettük a sertést, de a kapuvári, a kaposvári húsipar csődje miatt a mi sertésértékesítő termelői csoportunk is végelszámolás alá került. Több gazdaságot nagy kár ért. Így mi, a maradék sertéstartók húsipari szakemberekkel az élen egy kisebb közvetítő szervezetet próbálunk összehozni. Most vesszük számba, hogy milyen ütemezésben, mennyi sertést tudunk előállítani, s erre próbálunk ajánlatot kérni a feldolgozóktól. Azt szeretnénk elérni, hogy ha pontos ütemezésben kiszámítható mennyiségű sertést adunk, legalább a világcpihoz közeli árat kapjunk.

Sokan irigyelhetik önöket, mert saját takarmánytermő területtel rendelkeznek, így nem a drága vásárolt takarmánnyal hízalják a jószágot. Mennyivel olcsóbban tudják előállítani a sertést?

- Mások is felteszik ezt a kérdést, ami közgazdaságilag értelmezhetetlen, hiszen ha mi is eladhatnánk a terményt, ugyanolyan drágán, mint mások. De mi ezt a drága terményt etetjük fel, miáltal lehet, hogy olcsóbban értékesül. Saját magunkat csapjuk be, ha a bekerülés költségén és nem a piaci áron számoljuk a takarmányt. A jelenlegi sertés felvásárlási ár mellett pontosan nulla a jövedelmezőség. A kilónkénti 390 forintos felvásárlási ár azonos az önköltséggel. Bár meg kell jegyezni, hogy ha csak a közvetlen

költségeket számoljuk kisebb az önköltségünk, de a sok beruházási hitel kamata erősen terheli az eredményt. Korábban nyereséges volt az ágazat, mert 400 forint fölött is volt az ár. A múlt év végén süllyedt 380 forintra, ami már veszteséget jelent. Most, hogy Nyugat-Európában is emelkedett a sertés ára, talán átlendülünk a nulla ponton. Ha a 400 forintot elérjük, akkor örülünk. Ahhoz, hogy a 8-10 százalékos jövedelmezőséget elérjük, kb. 430 forintos ár kellene. A piaci visszajelzésekből tudjuk, hogy a magyar sertés hús kiváló exportcikk, mert Magyarország természeti adottságainak köszönhetően kiváló beltartalmi értékű takarmányokat lehet itt termelni, ami meghatározza a sertés hús minőségét, gazdagabb, ízletesebb a hús, mint a más tájról származottak, különösen ha ott a sertéseket melléktermékeken tartották. Ezt a nagy előnyünket csak akkor tudjuk kihasználni, ha összefognak a hazai termelők, együttesen lépnek fel a piacon. Lehet, hogy egy emberöltőre lesz szükség, míg eljutunk az összefogás gondolatáig. A fiaim egy-egy évig külföldön dolgoztak, nekik már teljesen más a szemléletük. Pontosan tudják, hogy nyitottnak kell lenni a világra, folyamatosan kell fejleszteni ahhoz, hogy e világméretű versenyben piaccon maradjunk és a minőség adta előnyöket érvényesíteni tudjuk.

KÉRŐDZŐ SZERKEZETÁTALAKÍTÁSI PROGRAM - VÁLTOZÓ FELTÉTELEK

A kérődző szerkezetátalakítási programot 2012-ben indította el a Vidékfejlesztési Minisztérium a juh- és húsmarha tartók részére. A program legfőbb célkitűzése a munkahelyek megőrzése mellett az ágazati beruházások ösztönzése, valamint az ott dolgozók szakmai képzettségének fejlesztése.

A program központi eleme, hogy az állattartó vállalkozások a referencia állatállományukkal arányos, megemelt területalapú támogatást kapnak, cserébe vállalniuk kell, hogy erősítik foglalkoztatási szerepüket, beruháznak, s a szakmai fejlődés érdekében képzésen vesznek

részt. 2013 februárjától kedvezőbbé válnak a szerkezetátalakítási program bizonyos elemei, átalakulnak a nemzeti feltételekhez kapcsolódó szabályok, amelyek az állattartók folyamatban lévő projektjeire is vonatkoznak. A vállalt feltételeknél szabatosabbá vált a beruházás és a felújítás fogalmának meghatározása. Bővül a teljes munkaidős foglalkoztatás fogalmi köre, amely szélesebb munkaerő elszámolási lehetőséget biztosít a termelőknek. A minisztérium figyelembe veszi a 2013. január 1-től érvényes kisadózói és kisvállalati adószabályokat is. Az is pontosításra került, hogy egy képzés elvégzésének, vagy lezárt képzési félév teljesítésének

igazolása csak egy kérelemhez kapcsolódóan vehető figyelembe. A nemzeti programban szereplő valamennyi feltételnél jelentős változás, hogy a vállalt kötelezettség a tárgyév december 31. helyett a tárgyév követő március 15-ig módosítható, és az ezt tartalmazó nyilatkozat addig nyújtható be a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalhoz. Az is újdonság, hogy a gazdálkodóknak nyilvántartást kell vezetni a támogatással összefüggő kötelezettségek teljesítéséhez kapcsolódó gazdasági eseményekről. Így egyszerűbben és gyorsabban ellenőrizhető, hogy a programban előírt kötelezettségeket miként teljesítette az állattartó.

UNIÓS TÁMOGATÁS A MAGYAR MÉHÉSZETEK ÁLLOMÁNY-FELMÉRÉSHEZ

A mézelőméh-kolóniák fogyásáról szóló tanulmányok elkészítéséhez az Európai Unió Magyarország számára mintegy 140 ezer eurónak megfelelő forintkeretet - azaz valamivel több, mint 40 millió forintot - biztosít.

Az uniós forráshoz a kormány a nemzeti költségvetésből 14 millió forintot tesz hozzá. Így gyorsabbá válik a méhcsaládok pusztulásának okait kutató program előrehaladása.

A szükséges laboratóriumi vizsgálatok elvégzéséhez, mintavételhez, a méhészetek és méhkolóniák egészségi állapotának ellenőrzéséhez kapcsolódó költségek fedezetéül szolgáló pénzügyi hozzájárulás folyósítására a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal lesz jogosult.

A hivatal a méhegészségügyi felelősökön keresztül biztosítja a programokhoz szükséges vizsgálatokat.

A méhegészségügyi felelősök a támogatásért a hivatalhoz fordulhatnak.

A programban való részvétel önkéntes, a támogatás révén a méhészek ingyenesen felmérhetik méhcsaládjaik egészségi állapotát.

**AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY**

A vidékért kezekeskedünk

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány valamennyi vidéki kis- és közepes vállalkozás, családi gazdálkodó, őstermelő, számára nyújt készfizető kezességet, melyet az Alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézmények igényelhetnek a belföldi vállalkozással kötött szerződéseikhez.

Alapítványi kezesség funkciói

- hitelképesség növelése
- hitelhez jutási feltételek javítása
- pénzügyi életképesség biztosítása

Alapítvány készfizető kezessége igényelhető

- Kölcsön/hitel-
- Bankgarancia-
- Lízing-
- Faktoring szerződéshez

Kezességvállalás kondíciói

- Kezességvállalás mértéke: 20-80 százalék
- Futamidő: minimum 91 nap, maximum 25 év
- A díjakat az alapítvány Üzletszabályzatának Hirdetménye tartalmazza

1054 Budapest
Kálmán Imre u. 20.
1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760
Telefax: (36 1) 373 8465
E-mail: office@avhga.hu
Honlap: www.avhga.hu

KAMARAI VÁLASZTÁS

Az agrárkamrai tisztségviselők választását 2013. február 1-21. között tartják meg a különböző megyékben meghirdetett választási helyszíneken. Erre a regisztrált kamarai tagok kapnak lehetőséget, azaz választhatnak és választhatók is egyben. A kamarai

küldöttek listáira az egy tag-egy szavazat elve alapján lehet voksolni. A törvény által előírt határidőig közel 200 ezer leendő tag jelentkezett be érvényesen az új kamarába, és szerzett ezáltal jogot a kamarai választásokon való részvételre.

A TERÜLETALAPÚ TÁMOGATÁSOK KIFIZETÉSÉNEK MÁSODIK ÜTEME

Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter 2012 második felében beadvánnyal fordult az Európai Bizottsághoz, hogy Magyarország a 2012. évi egységes területalapú támogatás (SAPS) esetében előleget fizethessen a termelőknek. A Bizottság helyt adott a kérésnek. A területalapú támogatás mintegy 50 százalékát előlegként már tavaly kifizették a jogosultaknak.

2013 januárjában megkezdődött a területalapú agrártámogatások második ütemének

kifizetése, a gazdák mintegy 140 milliárd forintot vehetnek át a következő hónapokban. Most hozzávetőleg 175 ezer gazda részesül támogatásban, akiknek így kevesebb hitelt, kölcsönt kell felvenniük a tavaszi munkálatok beindításához. A gazdák döntő többsége már 2013 januárjában hozzájut a támogatási összeghez.

Ám mintegy 3000-en csak márciusban vehetik fel a pénzt, az ő esetükben elsősorban a még zajló birtokviták hátráltatják a kifizetéseket.

A támogatási igények benyújtásánál a falugazdák is segítettek, ennek eredménye, hogy a néhány évvel ezelőttihez képest a hibák száma nagyságrendekkel csökkent, 2012-ben már csak a kérelmek egy százalékánál akadtak problémák.

A két ütemben kifizetett, több mint 294 milliárdos összeg hektáronként csaknem 60 ezer forintos támogatást jelent, amely 30 százalékkal több, mint két évvel korábban volt.

FIATAL GAZDA PÁLYÁZATOK – ESEDÉKESSÉ VÁLT VÁLLALÁSOK

Azok a fiatal gazdálkodók, akik az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alapból az első pályázati körben támogatást nyertek, olyan vállalatokat tettek, amelyek most váltak esedékessé. Az alábbiakban a legfontosabb előírások kerülnek összefoglalásra, a részletes követelmények a jogcímen-deletben (67/2007. (VII. 26). FVM rendelet) olvashatók el.

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program Irányító Hatóságának 3/2011. (I. 24.) sz. közleménye szerint a fenti FVM rendelet alapján támogatásban részesült azon fiatal gazdálkodók számára, akik 2008-ban vették kézhez a támogatási kérelmet jóváhagyó határozatot, a 2011. év a működtetési időszak harmadik évének, a 2012. év a működtetési időszak negyedik évének számít. Ez az alábbi fontosabb jogkövetkezményekkel jár:

- amennyiben a nyertes fiatal gazda pénzügyi tervében a 4. és 5. működtetési évre vállalt árbevétel 25 százalékot meghaladóan marad el a tervezettől, akkor az ügyfél köteles a 25 százalékot meghaladó elmaradáson túl százalékpontonként a támogatási összeg 5 százalékát visszafizetni;

- amennyiben a nyertes fiatal gazda gazdaságának üzemmérete a támogatási határozat jogerőre emelkedését követő

naptári évtől kezdődően az üzleti tervben az adott évre megadott EUME mérettől 30 százalékot meghaladóan marad el, akkor az ügyfél köteles a 30 százalékot meghaladó elmaradáson túl százalékpontonként a kifizetett támogatási összeg 2 százalékát visszafizetni;

- amennyiben a nyertes fiatal gazda az üzleti tervhez kapcsolódó kommunikációs tervben vállalt feladatok ütemezésének megfelelő teljesítését adott évre vonatkozóan elmulasztja, az ügyfél köteles a kifizetett támogatási összeg 2 százalékát visszafizetni.

A fenti vállalatokat illetően ugyanakkor vis maior bejelentést is lehet tenni, ha valamely váratlan esemény (például árvíz, belvíz, fagykár) történt, és emiatt a fiatal gazda nem tudja teljesíteni a támogatás igénybevételéhez szükséges valamelyik feltételt.

A támogatási összeg utolsó 10 százalékos mértékű részletének lehívására legkésőbb a támogatási határozat kézhezvételétől számított ötödik év első kifizetési időszakában kerülhet sor. Azaz, a 2008-ban támogatási határozatot kapott fiatal gazdák esetében a kifizetési kérelmet legkésőbb 2013. január 1. és 31. között kellett benyújtani.

PÁLYÁZATOK MIKRO-, KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÁSOK SZÁMÁRA (ÚJ SZÉCHENYI TERV)

A mikro-, kis- és középvállalkozások piaci megjelenését támogató (GOP-2012-3.3.3) pályázati felhívás célja, hogy tanácsadói tevékenységek igénybe vételének támogatása révén segítse hozzá a vállalkozásokat nemzetközi versenyképességük megteremtéséhez vagy növeléséhez, beleértve a lehetséges piacok felmérését; ezzel erősítve a magyar vállalkozások bővülését, növekedését, hatékonyságát, versenyképességét.

A felhívásra a kettős könyvvitelt vezető gazdasági társaságok jelentkezhetnek, amelyek éves átlagos statisztikai állományi létszáma a pályázat benyújtását megelőző legutolsó lezárt, teljes üzleti évben minimum egy fő volt.

Az elszámolható költségek legfeljebb 50 százalékát kitevő vissza nem térítendő támogatás összege 3-20 millió forint lehet.

Az elszámolható költségek tanácsadás igénybe vételére, marketing tevékenységet folytató munkatárs 12 hónapos bérére, piacra jutási tevékenység finanszírozására terjedhetnek

ki. A pályázatok benyújtása 2013. március 15-ig lehetséges.

A mikro-, kis- és középvállalkozások komplex vállalati technológia-fejlesztését segítő (GOP-2012-2.1.1/B) pályázati kiírás célja a vállalkozások különféle versenyképesség javító fejlesztéseinek (például eszközvásárlás, ingatlan-beruházás, marketing) komplex támogatása egy projekt keretében.

Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás legalább 5, legfeljebb 150 millió forint lehet. Az akkreditált innovációs klaszter címet elnyert klaszterek tagvállalatai esetében pedig maximum 250 millió forint. A támogatás az elszámolható költségek 30-50 százalékát teheti ki. A pályázatok benyújtására 2013. február 28-ig van lehetőség.

A vállalati folyamatmenedzsment és elektronikus kereskedelem támogatását célba vevő (GOP-2011-2.2.1) pályázati kiírás beadási határidejét a 2013. év elején meghosszabbították. Így a pályázatokat 2013. február 28-ig

lehet benyújtani. A kiírás célja a mikro-, kis- és középvállalkozások jövedelemtermelő képességének erősítése az információs és kommunikációs technológiai (IKT) megoldások hatékony alkalmazása révén mind a belső vállalati, mind pedig a vállalkozási üzleti folyamatokban.

A pályázat keretében a modern vállalat/szervezet irányítási és termelési környezet kialakításához kapcsolódó komplex vállalati és szervezeti infokommunikációs fejlesztések támogathatóak, az alábbi céletterületeken:

- vállalati értékesítés;
- gyártás;
- humán erőforrás menedzsment és bérszámfejtés;
- kontrolling és döntéstámogatás;
- beszerzési, logisztikai terület;
- táv- és csoportmunka támogatás;
- pénzügyi, számviteli terület;
- internetes értékesítés (vállalati webáruház)
- internetes megjelenés (vállalati portál);
- munkafolyamat-irányítási rendszer bevezetése;
- elektronikus iratkezelési rendszer bevezetése
- kiegészítő specializált rendszer bevezetése.

Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege minimum egy, maximum tíz millió forint. A támogatás mértéke az összes elszámolható költség legfeljebb 50 százaléka.

TANYAFEJLESZTÉSI PROGRAM - ÚJABB TÁMOGATOTT PÁLYÁZATOK

A Tanyafejlesztési Program 2012. évi keretéből 440 millió forint összegben lehetőség nyílt további közel harminc - korábban forráshiány miatt elutasított - pályázat támogatására.

Az utólagos támogatásban részesült pályázatok a tanyai termékek piacra jutásának elősegítését, valamint a tanyagondnoki szolgálatok fejlesztését célzóak közül kerültek ki.

A jelentős népszerűségnek örvendő program 2011. évi 930 millió forintos keretéből 200 pályázat nyert támogatást.

A 2012-ben második alkalommal meghirdetett pályázat révén pedig mintegy 230 pályázó jutott összesen közel másfél milliárd forint vissza nem térítendő állami támogatáshoz. 2012-ben 240 alföldi településről pályázhattak önkormányzatok, kistérségi társulások, tanyagondnoki és egyházi szervezetek, vala-

mint tanyai gazdálkodók. A beérkezett pályázatok száma meghaladta a négyes százat, a támogatási igény megközelítette a 2,8 milliárd forintot.

A támogatási előlegek folyósítása a 2013. év elején kezdődik meg, a teljes támogatási összegek kifizetése pedig 2013. június 30-ig várható. A nyertes pályázóknak a fejlesztéseiket legkésőbb 2013. április 30-ig kell megvalósítaniuk.

GARANCIA

Az Agrár- Vállalkozási Hítelgarancia Alapítvány időszaki kiadványa, szerkesztéséért felelős az AVHA Kft. (megjelenik az agrárlapok mellékleteként)

Felelős kiadó: dr. Herczegh András | Szerkesztőségi titkár: Pongorné Dr. Csákvári Marianna | Szerkesztőség: 1054 Budapest, Kálmán Imre u. 20.

Telefon: (1) 373 8453 | Zöld szám: (80) 203 760 | Fax: (1) 373 8455 Stúdió: Armadillo Design Kft. 1045 Budapest, Berni u. 1. | Nyomja: Veszprémi Nyomda Zrt. 8201 Veszprém, Órház u. 38.